

Lp Erkki Keldo
Majandus- ja tööstusminister
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

25.05.2026

Platvormitöö seaduse eelnõu

Austatud minister

Wolt Eesti OÜ tänab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi: ministeerium) võimaluse eest pakkuda täiendavaid kommentaare platvormitöö seaduse (edaspidi: PVS) eelnõu kohta.

Peame jätkuvalt positiivseks ja konstruktiivseks, et platvormitöö Direktiivi ülevõtmisel on lähtutud minimaalse ülevõtmise põhimõttest ning eesmärgist säilitada platvormitöö mudeli paindlikkus. Selline lähenemine aitab tagada, et regulatsioon täidab direktiivi eesmärgid, kuid ei loo platvormidele ega platvormitöö tegijatele ebaproportsionaalseid lisakohustusi.

Samuti täname, et olete arvesse võtnud meie ettepanekuid, eriti mis puudutab PVS § 5 ja § 6. Tehtud muudatused on taganud eelnõu suurema õigusselguse ning seeläbi teinud selle ka kõigi puudutatud osapoolte jaoks prognoositavamaks.

Alljärgnevalt esitame mõned täiendavad märkused ja ettepanekud, mille eesmärk on veelgi suurendada eelnõu õigusselgust, tagada regulatsiooni praktiline rakendatavus ning vältida olukorda, kus direktiivi ülevõtmise käigus luuakse platvormidele kohustusi, mis ei ole vajalikud direktiivi eesmärkide saavutamiseks.

Eelnõu kommentaarid

1. Isikuandmete töötlemise piirangud

Eelnõu § 7 sätestab piirangud, mille kohaselt ei või platvorm automaatse süsteemi abil töödelda nimetatud paragrahvi lõigetes sätestatud isikuandmeid, sealhulgas väga

tundlikke andmeid, näiteks andmeid platvormitöö tegija emotsionaalse või psühholoogilise seisundi ning biomeetriliste andmete kohta.

Mõistame, et kooskõlastustabeli kohaselt on direktiivi artikkel 7 sõnastatud keelunormina ega näe otsesõnu ette täiendavate erandite lisamist. Samas juhime tähelepanu, et Euroopa Komisjoni ekspertgrupp on tõstatanud küsimuse kõnealuse sätte absoluutsest olemusest ning viidanud, et teatud erandite keelamine ei ole üheselt sätestatud. Seetõttu on oluline, et eelnõu tõlgendamisel ja rakendamisel lähtutaks proportsionaalsuse põhimõttest ning arvestataks olukordadega, kus andmete töötlemine on vajalik ohutuse, õigusrikkumiste ennetamise või õiguspäraste menetluslike kohustuste täitmise eesmärgil.

Platvormi tegevõtete jaoks võib teatud andmete töötlemine olla vajalik selleks, et tagada klientide, platvormitöö tegijate ja teiste isikute ohutus, ennetada õigusrikkumisi ning täita seadusest või pädevate asutuste juhistest tulenevaid kohustusi. Sellistes olukordades tuleks vältida tõlgendust, mis ei võimalda platvormil rakendada vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid eelkõige juhul, kui andmete töötlemine toimub platvormitöö tegija nõusolekul ning selgelt piiritletud eesmärgil.

Ettepanek täiendada § 7 järgmise lõikega 4:

„(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud piirang ei välista platvormi õigust töödelda isikuandmeid automaatse seire- või otsustussüsteemi või muu automaatse süsteemi abil, kui töötlemine toimub platvormitöö tegija nõusoleku alusel ning on vajalik:

1. Eesti õigusaktidest või pädeva asutuse juhistest tuleneva kohustuse täitmiseks;
2. kuriteo või muu õigusvastase tegevuse ennetamiseks, tuvastamiseks või uurimiseks; või
3. platvormitöö tegijatele suunatud küsitluste läbiviimiseks.“

2. Inimese poolt tehtav järelevalve automaatsete süsteemide üle

Eelnõu § 10 lõige 6 sätestab, et otsuse platvormitöö tegija lepingulise suhte või konto peatamise, lõpetamise või kontole piirangute kehtestamise kohta, samuti muu samaväärselt kahjuliku mõjuga otsuse, teeb inimene ning sellise otsuse tegemine üksnes automaatse süsteemiga on keelatud.

Toetame põhimõtet, et olulise mõjuga otsuste puhul peab olema tagatud inimese poolt tehtav järelevalve. Samas leiame, et sätte praegune sõnastus ei arvesta piisavalt olukordadega, kus esineb vahetu või oluline risk avalikule korrale, klientide või

platvormitöö tegijate turvalisusele, platvormi infosüsteemide turvalisusele või õigusrikkumiste ennetamisele.

Järgmine lõik sisaldab Wolt Eesti OÜ ärisaladust ning palume seda mitte avalikustada avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 17 alusel. [Ärisaladus – mitte avalikustada]

[EEMALDATUD]

[Ärisaladuse lõpp]

Seetõttu teeme ettepaneku täiendada eelnõu selliselt, et automaatse süsteemi abil oleks võimalik teha ajutine otsus konto peatamiseks või piiramiseks olukorras, kus see on vajalik avaliku korra või infosüsteemide turvalisuse tagamiseks või õigusrikkumiste ennetamise eesmärgil. Platvormitöö tegijate õiguste kaitse tagamiseks peab sellisel juhul otsus olema mõistliku aja jooksul allutatud inimese poolt tehtavale läbivaatamisele.

Ettepanek sõnastada § 10 lõige 6 järgmiselt:

„Platvormitöö tegija lepingulise suhte või konto peatamise, lõpetamise või kontole piirangute kehtestamise kohta ning muu samaväärselt kahjuliku mõjuga otsuse teeb inimene. Sellise otsuse tegemine üksnes automaatse süsteemiga on keelatud, välja arvatud juhul, kui otsuse viivitamatu tegemine on vajalik avaliku korra või platvormi infosüsteemide turvalisuse tagamiseks; pettuse, kuriteo või muu õigusvastase tegevuse ennetamiseks, tuvastamiseks või uurimiseks. Kui käesoleva lõike alusel tehakse ajutine otsus automaatse süsteemiga, tagab platvorm, et otsus vaadatakse inimese poolt üle hiljemalt 48 tunni jooksul otsuse tegemisest arvates.“

3. Platvormitöö tegijate suhtluskanal

Eelnõu § 15 kohaselt tagab platvorm platvormitöö tegijatele võimaluse suhelda üksteise ja platvormitöö tegijate esindajatega turvaliselt ja konfidentsiaalselt platvormi digitaristu või muu samalaadse vahendi kaudu. Samuti on sätte kohaselt ette nähtud kohustus teha platvormitöö tegijatele kättesaadavaks teiste platvormitöö tegijate ja nende esindajate kontaktandmed, kui isik on andnud selleks eelneva nõusoleku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Lisaks ei tohi platvorm sellisele suhtlusele ligi pääseda ega seda jälgida.

Juhime tähelepanu, et ministeeriumi varasema selgituse kohaselt võimaldas juba eelnõu algne sõnastus platvormitöö tegijate suhtluskanali tagamist nii platvormi

digitalistu kui ka muu samalaadse vahendi kaudu. Seetõttu leiame, et uuendatud eelnõuga ette nähtud täiendavad kohustused kontaktandmete kättesaadavaks tegemiseks tekitavad platvormidele märkimisväärse halduskoormuse ega ole praktikas vajalikud direktiivi eesmärgi saavutamiseks.

Direktiivi eesmärk on tagada platvormitöö tegijatele võimalus turvaliseks ja konfidentsiaalseks suhtluseks, kuid see ei eelda, et sätte rakendamine muutuks ebaproportsionaalselt keerukaks.

Leiame, et suhtluskanali regulatsioon peaks olema sõnastatud viisil, mis jätab platvormidele piisava kaalutlusruumi selle rakendamiseks, nagu võimaldas ka eelnõu algne sõnastus. Selline lähenemine oleks kooskõlas direktiivi minimaalse ülevõtmise eesmärgiga ning võimaldaks arvestada erinevate platvormimudelite tehnilisi ja praktilisi eripärasid. Samuti võimaldaks see platvormidel võtta arvesse platvormitöö tegijate eelistusi suhtluskanalite korraldamisel ning rakendada vastavaid lahendusi võimalikult sisukal ja tõhusal viisil.

Ettepanek jätta §-st 15 välja täiendus:

„tehes sealjuures platvormitöö tegijatele kättesaadavaks teiste platvormitöö tegijate ja platvormitöö tegijate esindajate kontaktandmed. Platvormitöö tegijate ja platvormitöö tegijate esindajate kontaktandmed tehakse kättesaadavaks ainult isiku eelneval kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis avaldatud nõusolekul.“

Seletuskirja kommentaarid

4. Töösuhte eeldus platvormitöös

Täname ministeeriumi § 6 seletuskirja täiendamise osas, milles on selgitatud, et töösuhte tuvastamisel tuleb fakte ja asjaolusid hinnata kogumis ning kaasusepõhiselt. Samuti peame õigusselguse seisukohalt positiivseks eelnõu § 6 lõikes 2 tehtud täiendust, mille kohaselt loetakse töösuhte eeldus **ümberlükatuks**, kui platvorm tõendab, et platvormi ja platvormitöö tegija vahel ei ole töösuhet töölepingu seaduse tähenduses.

Samas leiame, et seletuskirjast ei nähtu piisava selgusega, millisel hetkel kaasnevad töösuhte tuvastamisega õiguslikud tagajärjed. Õigusselguse huvides tuleks seletuskirjas üheselt märkida, et töösuhte õiguslikud tagajärjed tekivad juhul, kui kohus

või töövaidluskomisjon on teinud lõpliku ja siduva otsuse töösuhte olemasolu kohta.

Lisaks tuleb arvesse võtta, et platvormid täidavad oma tavapärasest tegevuses mitmeid kehtivatest õigusaktidest tulenevaid kohustusi, sealhulgas maksukohustusi, teabe esitamise kohustusi ning muid ametiasutuste nõuetest tulenevaid kohustusi. Selliste kohustuste täitmist ei tohiks käsitleda asjaoluna, mis viitab platvormitöö tegija alluvussuhte teolepingu seaduse tähenduses või platvormi juhtimisele ja kontrollile platvormitöö korraldamisel. Tegemist on ettevõtjale seadusest tulenevate kohustustega.

Ettepanek täiendada § 6 seletuskirja järgmiselt:

„Igal juhul tuleb töösuhte tuvastamisel fakte ja asjaolusid hinnata kogumis ning kaasusepõhiselt. Platvormi tegevusele, mis on seotud õigusaktidest, regulatsioonidest või pädeva asutuse juhistest tulenevate kohustuste täitmisega, ei tule omistada kaalu asjaoluna, mis viitab alluvussuhte või platvormi juhtimisele ja kontrollile platvormitöö korraldamisel. Selliseid tegevusi ei käsitata iseseisvuse puudumise või platvormitöö tegija platvormiettevõtjale allumise tõendina. Töösuhte õiguslikud tagajärjed jõustuvad juhul, kui kohus või töövaidluskomisjon on teinud lõpliku ja siduva otsuse töösuhte olemasolu kohta.“

5. Automaatsete süsteemide kasutamisest teavitamine

Täname ministeeriumi, et § 9 seletuskirjas on osaliselt arvesse võetud varasemaid ettepanekuid ning täpsustatud, et seletuskirjas toodud näited on selgitava iseloomuga ega moodusta ammendavat loetelu. Peame sellist täiendust vajalikuks, kuna see suurendab regulatsiooni õigusselgust ning vähendab riski, et seletuskirja näiteid tõlgendatakse normatiivsete lisakohustustena.

Õigusselguse täiendamiseks suurendamiseks teeme ettepaneku täpsustada seletuskirjas, et näited ei loo platvormidele täiendavaid kohustusi, mis ei tulene seadusest.

Ettepanek täiendada § 9 seletuskirja järgmiselt:

„Käesoleva paragrahvi selgitustes kasutatud näited on illustratiivsed, ei moodusta ammendavat loetelu ega loo platvormidele seadusest mittetulenevaid kohustusi.“

6. Isikuandmete töötlemise piirangud

Seoses käesoleva arvamuse punktis 1 esitatud märkustega palume täiendada § 7 seletuskirja järgmistes küsimustes.

Eravestluse mõiste:

Eelnõust ega seletuskirjast ei selgu piisava täpsusega, mida hõlmab endas „eravestlus“. Õigusselguse huvides tuleks seletuskirjas täpsustada, et eravestlus tähendab eelkõige suhtlust platvormitöö tegija ja teise platvormitöö tegija vahel või platvormitöö tegija ja platvormitöö tegija esindaja vahel.

Ettepanek täiendada § 7 lõike 1 punkti 2 seletuskirja järgmiselt:

„Eravestlusena tuleks käsitleda suhtlust platvormitöö tegija ja teise platvormitöö tegija vahel või platvormitöö tegija ja platvormitöö tegija esindaja vahel, samuti platvormitöö tegija isiklike digitaalsete sõnumeid, mis ei ole seotud teenuse osutamise ega platvormi toimimisega.“

Isikut tõendavate dokumentide ja elamislubade töötlemine

Palume täpsustada § 7 lõike 1 punkti 5 seletuskirjas, et nimetatud säte ei välista platvormi õigust töödelda isikut tõendavaid dokumente, elamislube või teenuse osutamist võimaldavaid dokumente ka juhul, kui nendest dokumentidest võib nähtuda isiku kodakondsus, elamisõigus või muu sarnane teave.

Selliste dokumentide töötlemine on vajalik platvormiga liitumise eeldusena ning teenuse osutamise õiguspärasuse, ohutuse ja läbipaistvuse tagamiseks. Platvormil peab olema võimalik veenduda, et platvormitöö tegijaks sooviv isik on tuvastatud ning tal on õigus Eestis teenuseid osutada.

Ettepanek täiendada § 7 lõike 1 punkti 5 seletuskirja järgmiselt:

„Punkt 5 ei välista platvormi õigust töödelda isikut tõendavaid dokumente, elamislube ega muid teenuse osutamist võimaldavaid dokumente, sealhulgas juhul, kui nendest dokumentidest nähtub isiku kodakondsus, elamisõigus või muu samalaadne teave, tingimusel et selline töötlemine on vajalik isiku tuvastamiseks, teenuse osutamise õiguspärasuse kontrollimiseks või platvormi turvalise ja läbipaistva toimimise tagamiseks.“

Palume ministeeriumil eeltoodud ettepanekuid eelnõu ja seletuskirja edasisel menetlemisel arvesse võtta. Oleme valmis ettepanekuid vajadusel täiendavalt selgitama ning osalema arutelus, et leida lahendused, mis tagavad direktiivi eesmärkide täitmise, säilitavad samal ajal platvormitöö mudeli paindlikkuse ja praktilise toimivuse ning väldivad ettevõtjatele ebaproportsionaalse halduskoormuse tekkimist.

Lugupidamisega

Mindaugas Liutvinskas

Balti riikide avaliku poliitika juht, Wolt